

Karolina Kania

BAS i ACF jako innowacyjne formy edukacji w Pilotażowym Innowacyjnym i Międzynarodowym Liceum Ogólnokształcącym w Poitiers we Francji

Ogrody Nauk i Sztuk 2, 168-174

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BAS i ACF JAKO INNOWACYJNE FORMY EDUKACJI W PILOTAŻOWYM INNOWACYJNYM I MIĘDZYNARODOWYM LICEUM OGÓLNOKSZAŁCĄCYM W POITIERS WE FRANCJI

We francuskim systemie edukacji od początku lat osiemdziesiątych dwudziestego wieku funkcjonują sekcje międzynarodowe, których zadaniem jest ułatwienie wejścia uczniom-obcokrajowcom we francuski system szkolny oraz ułatwienie nauki języków obcych we wzajemnej integracji z uczniami francuskimi. Jedną ze szkół prowadzących sekcje międzynarodowe jest liceum w Poitiers, w którym od roku szkolnego 2008/2009 działa sekcja chińska. Integracja uczniów-obcokrajowców odbywa się na wielu płaszczyznach, zwłaszcza poprzez ich uczestnictwo w projektach BAS i ACF.

LICEUM „NADZWYCZAJNE”

LP2I czyli *Lycée Pilote Innovant International* (pl: Liceum Pilotażowe Innowacyjne Międzynarodowe) jest francuskim liceum ogólnokształcącym znajdującym się w Jaunay-Clan – małym miasteczku niedaleko Poitiers we Francji¹. Liceum powstało w 1987 r. i jest częścią Futuroscope² – futurystycznego, tematycznego parku rozrywki, prezentującego nowe technologie w zakresie komunikacji, kina, informatyki, mechaniki i techniki. W LP2I, podobnie jak w innych francuskich liceach, uczniowie mogą wybrać jedną z trzech sekcji: humanistyczną (fr. *littéraire*), ścisłą (*scientifique*) lub ekonomiczno-społeczną (*économique et sociale*). Do LP2I może zostać przyjęty każdy, kto jest zmotywowany i wyraża chęć do działania. Kandydat przedstawia oceny z testu gimnazjalnego³ (*brevet*) oraz pisze list motywacyjny. Dyrekcja podkreśla, że ma on szczególne znaczenie, gdyż nie chodzi o przyjęcie uczniów ze świetnymi wynikami, ale przede wszystkim o to, aby dana osoba wyrażała chęć do współpracy oraz szeroko rozumianą ciekawość świata. Liceum zorientowane jest na nowe technologie. Od początku istnienia Liceum kładziony jest nacisk na autonomię uczniów oraz zastosowanie informatyki, zarówno jako pomocy naukowej używanych przez nauczycieli, jak również narzędzi stosowanych przez uczniów w różnych specyficznych projektach. Realizacja tych założeń miała i ma na celu zapewnienie wychowankom maksimum niezależności i swobody oraz umożliwienie nauki poprzez tworzenie własnych projektów. Jako, że autonomia nie może istnieć bez kontroli, uczniowie są wspomagani przez nauczycieli-wychowawców.

¹ Jaunay-Clan – małe miasteczko niedaleko Poitiers, w regionie Poitou-Charents w departamencie Vienne. Aglomeracja Poitiers licząca 90 000 mieszkańców jest bardzo dobrze połączona z innymi miastami Francji. <http://www.lp2i-poitiers.fr/>, 13.11.2011.

² <http://www.futuroscope.com/>, 13.11.2011.

³ „Nauka w *collège* kończy się egzaminem, po zaliczeniu którego uczniowie otrzymują dyplom państwowy, przyznawany nie tylko na podstawie egzaminu, ale również wyników uzyskanych w ostatnich dwóch klasach”. M. Váňová, *Pedagogika porównawcza*, [w:] B. Śliwerski (red.), *Pedagogika. t. 2: Pedagogika wobec edukacji, polityki oświatowej i badań naukowych*, Gdańsk 2006, s. 87.

LICEUM PILOTAŻOWE I INNOWACYJNE

Liceum, będąc pilotażowym i innowacyjnym, proponuje w swojej ofercie dwa rodzaje zajęć, których nie możemy znaleźć w „zwyczajnych” szkołach⁴. ACF, czyli *Activités Complémentaires de Formation* (pl: zajęcia uzupełniające, szkolenie) mają na celu rozwinięcie kreatywności oraz odpowiedzialności poprzez stworzenie interdyscyplinarnego projektu związanego z zainteresowaniami ucznia. Z kolei w ramach BAS (*Besoins, Approfondissement, Soutien*) uczniowie mogą po południu uczestniczyć w zajęciach wyrównawczych lub tych pozwalających na pogłębienie wiedzy z danego przedmiotu. Nasuwa się zatem pytanie w jaki sposób te projekty są realizowane, a także co dają one uczniom?

ACF - ACTIVITÉS COMPLÉMENTAIRES DE FORMATION

Czwartkowe popołudnia w LP2I, to czas szczególnie dla wszystkich uczniów. Po przerwie obiadowej rozpoczyna się 4-godzinny blok innowacyjnych zajęć. W każdym roku szkolnym jest zaplanowane 18 dni, w trakcie których uczniowie realizują projekty stworzone przez siebie. W co drugi czwartek, w ramach ACF (*Activités Complémentaires de Formation*, czyli zajęcia uzupełniające, szkolenie) uczniowie mają możliwość rozwinięcia kreatywności oraz odpowiedzialności uczestnicząc aktywnie w pracach swojego zespołu. Jakie jest zadanie uczniów? Na początku każdego roku szkolnego, we wrześniu, licealiści tworzą interdyscyplinarne projekty, w których biorą udział osoby ze wszystkich trzech grup wiekowych. Grupa uczniów wybiera temat, który ich interesuje. Dzięki projektom ACF, uczniowie mogą rozwijać autonomię, a także swoje zainteresowania w różnych dziedzinach. Każdego roku uczniowie mogą wybrać z pośród około 35-40 różnych grup. Jedne dotyczą odkrywania różnych krajów czy podróży, inne historii, szeroko rozumianej sztuki (taniec, plastyka, muzyka, fotografia, film teatr), języków (np. nauka języka migowego), filozofii.

Opis działań związanych z projektami ACF przedstawię opierając się na własnych doświadczeniach. Będąc uczennicą *Lycée Pilote Innovant International* w roku szkolnym 2009/2010 w ramach ACF stworzyłam razem z piętnastoma innymi uczniami projekt o charakterze międzykulturowym – POLSK’ACF⁵. Naszym celem było porównanie systemów edukacyjnych polskiego i francuskiego, analiza sposobów życia uczniów z tych krajów, a także przybliżenie polskiej kultury, historii czy gastronomii.

Kolejność działań w każdym roku jest określona przez dokumenty przekazywane uczniom odpowiedzialnym za projekt. Szczegółowa procedura, podzielona na etapy, musi być precyzyjnie przestrzegana. Poniższa tabela zawiera roczny harmonogram działań.

Na początku, naszym zadaniem było opracowanie projektu oraz szczegółowe jego opisanie. Zaproponowałam projekt dotyczący Polski. W czasie „burzy mózgów”, razem z wszystkimi członkami naszej grupy, zastanawialiśmy się, co by nas najbardziej interesowało, co chcielibyśmy odkryć, czym chcielibyśmy się zająć. Uczniowie wybierają także dwóch przedstawicieli pełniących funkcję przewodniczących grupy. W trakcie realizacji projektu uczniowie mają zapewnioną pomoc ze strony nauczyciela-wychowawcy, innych uczniów, a także absolwentów, którzy chętnie udzielają rad bazując na własnych doświadczeniach.

⁴ Szczegółowa prezentacja zajęć proponowanych przez liceum znajduje się na stronie szkoły. F. Hané, *Le Besoin Approfondissement Soutien SUIVI au LP2I des idées pour la mise ne place de l'accompagnement personnalisé*, <http://www.lp2i-poitiers.fr/spip.php?article1227>, 13.11.2011.

⁵ https://ent.lpi.ac-poitiers.fr/Plugins/Gepi/public/index_fiches.php?indice_aid=31&annee_scolaire=2009/2010, 13.11.2011.

Tabela 1. Roczny harmonogram działań

	Zadanie do wykonania
ACF N° 1:	Przedstawienie idei projektów ACF nowym uczniom, formowanie się grup wokół nowych projektów oraz „burza mózgów”.
ACF N° 2:	„Burza mózgów”, przygotowanie <i>dossier d'habilitation</i> (dokumentu, w którym projekt jest szczegółowo opisany).
ACF N° 3:	Opracowanie <i>dossier d'habilitation</i> , oddanie dokumentu do <i>la Vie Scolaire</i> (sekretariat). <i>Premier Comité de Lecture</i> (Pierwsze Czytanie).
ACF N° 4:	Realizacja projektu, w szczególnych przypadkach modyfikacja <i>dossier d'habilitation</i> . <i>Deuxième Comité de Lecture</i> (Drugie Czytanie).
ACF N° 5 do ACF N° 9:	Postęp w realizacji projektów.
ACF N° 10:	<i>Évaluation à mi-parcours</i> (ocena śródkresowa).
ACF N° 11 do ACF N° 16:	Postęp w realizacji projektów.
Journée Portes Ouvertes (Dzień Drzwi Otwartych):	Publiczna prezentacja rozwoju projektów.
ACF N° 18:	Koniec realizacji projektów. Oddawanie dokumentów w <i>la Vie Scolaire</i> (sekretariat). Ostateczna ocena projektu w dzień zatwierdzenia.

Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronie : <http://www.lp2i-poitiers.fr/spip.php?article304>, 13.11.2011.

Szczegółowy opis naszych działań zaprezentowaliśmy w połowie października komisji składającej się z członków szkolnej administracji, nauczycieli, rodziców oraz absolwentów. Jury, po półgodzinnej naradzie, zaakceptowało nasz projekt, dając nam cenne wskazówki i rady.

Na każdy zaakceptowany projekt grupa otrzymuje budżet wynoszący około 200 euro (w zależności od potrzeb), który przeznaczają na realizację projektu. My dodatkowo uzyskaliśmy dofinansowanie, które przeznaczaliśmy na podróż do Polski. Pieniądze otrzymane od szkoły, a także regionu pokryły koszty biletów lotniczych, koszty związane z dojazdem na lotnisko (TGV, bilety autobusowe) czy wydatki, które mieliśmy w Polsce (koszty wycieczki do Krakowa i do Auschwitz).

Następnie, od listopada do marca, mieliśmy czas na realizację większości zadań, które zaplanowaliśmy. Przygotowaliśmy m.in. wystawę poświęconą polskim świętom, tradycjom i zwyczajom świątecznym, polski posiłek w szkolnej stołówce (składający się z bigosu, śledzi w śmietanie oraz sernika). Zrealizowaliśmy także dwie emisje radiowe (w szkole działa Radio Delta FM, mające zasięg około 30 km): jedną o świętach⁶, drugą z polskimi uczennicami, które przyjechały na Tydzień Międzynarodowy⁷. Nawiązaliśmy także korespondencję z uczniami z Liceum Ogólnokształcącego Towarzystwa Ewangelickiego w Cieszynie⁸, którzy potem gościli nas w trakcie naszej podróży do Polski, od 11 do 18 lutego 2010 r.

Największym przedsięwzięciem w naszym projekcie była wspomniana podróż do Polski. Dzięki niej, moi francuscy koledzy mieli szansę „na żywo” poznać polskie liceum, zwiedzić ważne miejsca: obóz koncentracyjny w Auschwitz, Kraków, Wisłę, jak również poznać życie polskich licealistów „od kuchni” dzięki temu, że gościli w polskich rodzinach. W czasie trwania naszej podróży mieliśmy za zadanie pogłębić nasze badania dotyczące polskiego systemu edukacji. W cieszyńskim liceum przeprowadziliśmy warsztaty z uczniami uczęszczającymi na lekcje języka francuskiego, w ramach których porównaliśmy polski i francuski system szkolnictwa.

⁶ <http://www.lp2i-poitiers.fr/spip.php?article1105>, 13.11.2011.

⁷ <http://www.lp2i-poitiers.fr/spip.php?article1185>, 13.11.2011.

⁸ W poprzednim roku byłam uczennicą tego liceum.

Liczne wycieczki, między innymi do Muzeum Beskidzkiego w Wiśle, do Obozu Koncentracyjnego w Auschwitz czy do Krakowa, pozwoliły francuskim uczniom odkryć polską kulturę. Dodatkową „atrakcją” był padający śnieg i temperatura -10°C (rzadkość w regionie, z którego pochodzili Francuzi). Dokumentacja zdjęciowa oraz video umożliwiła nam wykorzystanie zdobytych informacji do prezentacji multimedialnych, a także zaprezentowania wrażeń z wyprawy do Polski uczniom, którzy nie uczestniczyli w tym projekcie.

W moim odczuciu najważniejszym momentem w trakcie trwania projektu był *La Semaine Internationale* (Tydzień Międzynarodowy)⁹, odbywający się w LP2I w marcu. Wówczas zaprezentowaliśmy wyniki naszego projektu uczestnikom Tygodnia Międzynarodowego, podczas którego zorganizowaliśmy także półtoragodzinne warsztaty. Udział w nich wzięło ponad pięćdziesięciu uczniów, dziewięciu narodowości. Zadaniem uczestników było porównanie różnych aspektów edukacji we Francji i w innych krajach. W ten sposób dowiedzieliśmy się na przykład, że w każdym z porównywanych krajów jest inny system oceniania oraz różna długość szkolnych wakacji. W trakcie Tygodnia Międzynarodowego odbył się także Dzień Drzwi Otwartych (JPO – *Journée Portes Ouvertes*), kiedy to każdy ACF miał za zadanie zaprezentować swoje dokonania przyszłym uczniom szkoły, a także nauczycielom, rodzicom czy absolwentom licznie przybywającym tego dnia do LP2I. Jest to punkt kulminacyjny całego projektu, bowiem w trakcie JPO po salach, w których prezentują się poszczególne grupy, chodzą członkowie *Jury* i oceniają dokonania uczniów.

Przedostatnim etapem jest stworzenie szczegółowego opisu projektu, tego, co udało się dokonać i w jaki sposób. Uzupełnieniem projektu są indywidualne podsumowania każdego z członków grupy. Nasz *dossier final* liczył prawie 60 stron. Kolejnym, ostatnim już etapem jest prezentacja dokonania przed *Jury*, które ocenia pracę grupy w czterech kategoriach, uwzględniając jakość i liczbę wykonanych zadań, zaangażowanie poszczególnych członków oraz całościowość projektu. Najważniejsze jest to, że uczniowie są pomysłodawcami realizowanych projektów i prowadzą je od początku – czyli od powstania pomysłu, do końca – finalizacji działań i prezentacji dokonania na forum (przed gronem pedagogicznym, rodzicami i swoimi kolegami – absolwentami oraz obecnymi uczniami szkoły). Nauczyciele, którzy opiekują się poszczególnymi grupami, mają za zadanie jedynie wspierać i służyć dobrą radą. Udział w takich projektach pozwala nie tylko na pogłębienie wiedzy z interesujących dziedzin, ale również daje szansę na zdobycie wielu przydatnych w późniejszym czasie umiejętności, takich jak: planowanie, organizacja, praca w grupie, odpowiedzialność czy skrupulatność.

ACF pozwalają kształtować u uczniów samodzielność, a zwłaszcza poczucie odpowiedzialności za realizację zaplanowanych działań, od projektu do końcowej prezentacji efektów.

BAS - BESOINS, APPROFONDISSEMENT, SOUTIEN (POTRZEBY, POGŁĘBIENIE, WSPARCIE)

Jak już wspomniałam, innowacyjne zajęcia ACF prowadzone są w LP2I na zmianę z zajęciami BAS. W liceum organizowanych jest zatem również osiemnaście dni, podczas których uczniowie mogą po południu uczestniczyć w zajęciach wyrównawczych lub pozwalających na pogłębienie wiedzy z danego przedmiotu (BAS – *Besoin, Approfondissement, Soutien*). Co dwa tygodnie nauc-

⁹ Co roku, w marcu, w LP2I odbywa się Tydzień Międzynarodowy. Do Jaunay-Clan zjeżdżają się delegacje z kilku państw Europy. Uczniowie z Danii, Hiszpanii, Holandii, Malt, Polski, Rosji, Rumunii, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Włoch spędzają tydzień na odkrywaniu tajemnic Francji i kultury francuskiej. Obcokrajowcy mieszkają u francuskich rodzin, a każdego dnia uczestniczą w wielu specjalnie przygotowanych dla nich wydarzeniach. Warsztaty, spektakle, koncerty, prezentacje przygotowane przez poszczególne delegacje mają na celu wzajemne poznanie, integrację grup, poszerzenie horyzontów oraz odkrycie kawałka Europy poprzez wspólne kontakty.

zyciele proponują dodatkowe, interdyscyplinarne zajęcia. Dzięki temu można uczyć się trzeciego języka obcego, zaangażować w jakiś projekt (np. dotyczący rasizmu), albo wziąć udział w spotkaniach z ciekawymi ludźmi zapraszany przez nauczycieli. Uczniowie-obcokrajowcy mogą przygotować zajęcia prezentujące ich kulturę. Ja miałam szansę poprowadzenia lekcji języka polskiego. W ramach pięciu lekcji, które udało mi się zorganizować, zapoznałam uczniów liceum z podstawami języka polskiego. Takie formy zajęć proponowane uczniom cieszą się dużym zainteresowaniem i chociaż są to zajęcia obligatoryjne, uczniowie uczestniczą w nich chętnie i aktywnie. Dzięki temu mają szansę uzupełnić braki z przedmiotów sprawiających im problemy oraz poszerzyć swoją wiedzę z innych dziedzin. Każdy uczeń, co tydzień może sam, dzięki elektronicznemu systemowi znajdującemu się w internecie, zapisać się na wybrane zajęcia BAS. Tematy lekcji często związane są z aktualną sytuacją kraju – polityczną, ekonomiczną, czy społeczną. Także grupy ACF mogą zaproponować innym uczniom, przygotować i poprowadzić zajęcia w ramach BAS. Zajęcia BAS trwają przez 3 godziny lekcyjne, a w trakcie czwartej uczniowie mają godzinę wychowawczą. Na każdą klasę przypada trzech nauczycieli-wychowawców, czyli w każdej grupie jest około 10-12 uczniów. Dzięki tak małej liczebności grup wychowawczych, każdemu uczniowi można zapewnić indywidualne podejście oraz zainteresowanie wychowawcy.

W tradycyjnej szkole, zwłaszcza w polskiej, uczeń mający kłopoty w nauce najczęściej zmagają się z nimi sam lub z pomocą korepetytora. W tej samej sytuacji znajdują się uczniowie mający dodatkowe zainteresowania. W LP2I forma BAS pozwala na bieżące wyrównywanie zaległości z danych przedmiotów, a także na rozwijanie pasji. Uczniowie mają sposobność dodatkowych kontaktów z nauczycielami, którzy znają możliwości i specjalne potrzeby swoich uczniów.

LICEUM MIĘDZYNARODOWE

LP2I oprócz tego, że jest liceum pilotażowym i innowacyjnym, jest także liceum międzynarodowym¹⁰. Od 1981 r. we Francji możemy spotkać się z ideą sekcji międzynarodowych, która ma na celu „ułatwić uczniom-obcokrajowcom wejście we francuski system szkolny oraz ułatwić im ewentualny powrót do rodzinnego kraju, a także po to, by stworzyć uczniom francuskim i uczniom innych narodowości przychylny klimat i warunki do nauki języków obcych we wzajemnej interakcji i na najwyższym poziomie”¹¹. Sekcje międzynarodowe mają także ułatwić integrację¹² zagranicznych uczniów we francuskim systemie edukacji, a także pozwolić na naukę języków obcych. Adaptacja kulturowa i integracja uczniów-obcokrajowców możliwa jest między innymi dzięki rozbudowanemu programowi edukacyjnemu oferowanemu przez szkołę. Bardzo ważny jest również społeczny wymiar oddziaływań, związany z kształtowaniem postaw wobec Innych. Wiedzę o sobie uczniowie zdobywają nie tylko poprzez bezpośredni kontakt. Informacji o Innych dostarcza także kultura. Młodzież szkolna poznając zabytki, literaturę, filmy wzbogaca swoją wiedzę. Hiszpanie, Niemcy, Polacy, Słowacy czy uczniowie z Tajlandii co roku przyjeżdżają na wymianę do LP2I, a od roku szkolnego 2008/2009 prowadzona jest w szkole sekcja chińska¹³. Zajęcia typu ACF pomagają

¹⁰ W 2007 r., w 20. rocznicę założenia, liceum z LPI przekształciło się w LP2I. Oficjalnie dorzucano drugie «I» do LPI, I od słowa *International*, czyli międzynarodowy.

¹¹ I. H. Pugaciewicz, *Stan, perspektywy i problemy szkolnictwa z polskim językiem nauczania we Francji*. [w:] T. Lewowicki, J. Nikitorowicz, A. Szczurek-Boruta (red.), *Szkolnictwo z polskim językiem nauczania w państwach europejskich – stan, problemy i perspektywy*, Warszawa 2010, s. 303.

¹² Pojęcie integracja pochodzi od łacińskiego słowa *integrare*, co oznacza scalić. Integracja może być także rozumiana jako wszelkiego rodzaju kontakty międzyludzkie – ich częstotliwość i intensywność, a także akceptacja i przejęcie wspólnych systemów wartości i norm moralnych.

¹³ Wymiana chińskich uczniów odbywa się w ramach wymian kulturalnych i ekonomicznych między Wienne

także uczniom-obcokrajowcom radzić sobie w kontaktach międzyludzkich. Dzięki pracy w małych grupach, uczniowie zagraniczni nabywają od swoich francuskich kolegów „kulturowo odpowiednie umiejętności zachowania się, niezbędne dla przetrwania w nowym społeczeństwie”¹⁴. Wyniki badań prowadzonych przez psychologów wskazują, że stopień trudności w kontaktach społecznych jest funkcją dystansu kulturowego, to oznacza, że uczniowie pochodzący z Chin czy z Tajlandii przyjeżdżając do Francji napotykają więcej trudności niż uczniowie z krajów europejskich. Także chęć i zdolność wchodzenia w znaczące interakcje z kolegami z kultury goszczącej w dużej mierze zależy od dystansu kulturowego¹⁵. Co więcej, interakcje uczniów-obcokrajowców z uczniami francuskimi poprawiają kompetencję komunikacyjną i wspomagają ogólne przystosowanie do nowej kultury.

ZAKOŃCZENIE

Patrząc na system szkolny we Francji z perspektywy doświadczeń ucznia polskiego mogą zauważyć, że pewne rozwiązania można by było wprowadzić w polskiej szkole. Doświadczenia uczniów zdobywane podczas pracy nad własnymi projektami będą przydatne w dalszym życiu. Uczeń wybierając projekt deklaruje własne zaangażowanie, określa swoją rolę, zadania do realizacji i jest rozliczany z nich przed rówieśnikami i nauczycielami. W świecie dominującej indywidualizacji szczególnie cenne są projekty zakładające pracę grupową a zarazem długoterminową. Druga z opisanych form – BAS – pozwala uczniom na bieżąco diagnozować swoje braki i regularnie je modyfikować. Jest to również forma kierowana do uczniów zdolnych, chcących rozwijać swoje zainteresowania. Opisane działania, to tylko wybrane spośród wielu dziejących się w Liceum. Dzięki różnorodności ofert edukacyjnych jest ono miejscem, gdzie uczeń chętnie przebywa.

Być może działania zapoczątkowane we francuskich liceach pilotażowych i innowacyjnych, a także te, w obrębie sekcji międzynarodowych, zostaną upowszechnione nie tylko we Francji, ale również w innych krajach Europy. Wprowadzanie uczniów w świat wartości uniwersalnych za pomocą edukacji międzykulturowej, przejawiającej się we wspólnych działaniach uczniów różnych narodowości, sprzyja rozwijaniu postaw otwartości na różnice i odmienność kulturową.

BIBLIOGRAFIA

- Chutnik M., *Szok kulturowy: przyczyny, konsekwencje, przeciwdziałanie*, Kraków 2007.
- Lewowicki T., Nikitorowicz J., Szczurek-Boruta A. (red.), *Szkolnictwo z polskim językiem nauczania w państwach europejskich – stan, problemy i perspektywy*, Warszawa 2010.
- Pugaciewicz I. H., *Stan, perspektywy i problemy szkolnictwa z polskim językiem nauczania we Francji*, [w:] T. Lewowicki, J. Nikitorowicz, A. Szczurek-Boruta (red.), *Szkolnictwo z polskim językiem nauczania w państwach europejskich – stan, problemy i perspektywy*, Warszawa 2010.
- Śliwerski B. (red.), *Pedagogika*, t. 2: *Pedagogika wobec edukacji, polityki oświatowej i badań naukowych*, Gdańsk 2006.
- Vañová M., *Pedagogika porównawcza*, [w:] B. Śliwerski (red.), *Pedagogika*, T. 2: *Pedagogika wobec edukacji, polityki oświatowej i badań naukowych*, Gdańsk 2006.

NETOGRAFIA

- Hané F., *Le Besoin Approfondissement Soutien SUIVI au LP2I des idées pour la mise en place de l'accompagnement personnalisé*, <http://www.lp2i-poitiers.fr/spip.php?article1227>. 13.11.2011.
- https://ent.lpi.acpoitiers.fr/Plugins/Gepii/public/index_fiches.php?indice_aid=31&annee_scolaire=2009/2010, 13.11.2011.

i chińską prowincją Shenzhen. Uczniowie ci uczęszczają na poszczególne przedmioty razem z innymi francuskimi uczniami, a ponadto mają dodatkowe lekcje języka francuskiego oraz zajęcia z języka chińskiego i chińskiej literatury oraz matematykę w języku chińskim. Celem projektu jest umożliwienie przystąpienia chińskiej młodzieży do francuskiej matury oraz przygotowanie ich do szerzenia francuskiej kultury poza granicami Francji.

¹⁴ M. Chutnik, *Szok kulturowy: przyczyny, konsekwencje, przeciwdziałanie*, Kraków 2007, s. 63.

¹⁵ Szerzej: tamże, s. 64.

<http://www.futuroscope.com/>, 13.11.2011.
<http://www.lp2i-poitiers.fr/>, 13.11.2011.
<http://www.lp2i-poitiers.fr/spip.php?article304>, 13.11.2011.
<http://www.lp2i-poitiers.fr/spip.php?article1105>, 13.11.2011.
<http://www.lp2i-poitiers.fr/spip.php?article1185>, 13.11.2011.

STRESZCZENIE

LP2I czyli *Lycée Pilote Innovant International* (pl: Międzynarodowe Innowacyjne Liceum Pilotażowe) jest francuskim liceum ogólnokształcącym znajdującym się w Jaunay-Clan – małym miasteczku niedaleko Poitiers we Francji. Liceum kształci uniwersalnie, czyli tak jak inne francuskie szkoły, w ramach trzech sekcji: humanistycznej, ścisłej oraz ekonomiczno-społecznej, a zarazem zorientowane jest w kierunku nowych technologii. LP2I stawia przede wszystkim na autonomię uczniów oraz rozwijanie ich zainteresowań w różnych dziedzinach. Nasuwa się zatem pytanie, w jaki sposób te cele są realizowane? ACF, czyli *Activités Complémentaires de Formation* (pl: zajęcia uzupełniające, szkolące) mają na celu rozwinięcie kreatywności oraz odpowiedzialności poprzez stworzenie interdyscyplinarnego projektu związanego z zainteresowaniami ucznia. Z kolei w ramach BAS (*Besoins, Approfondissement, Soutien*) uczniowie mogą po południu uczestniczyć w zajęciach wyrównawczych lub tych pozwalających na pogłębienie wiedzy z danego przedmiotu. W tekście zaprezentowałam sposób realizacji tych projektów. W pierwszej części artykułu przedstawiłam *Lycée Pilote Innovant International*. Następnie skupiłam się na wyróżnieniu dwóch form edukacji proponowanych przez liceum – ACF oraz BAS. Na koniec przedstawiłam rolę, jaką odgrywają sekcje międzynarodowe, prowadzone we francuskich liceach, w integracji uczniów-obcokrajowców.

Słowa kluczowe: edukacja, liceum, projekt, zajęcia, Francja, integracja, obcokrajowcy

BAS AND ACF AS INNOVATIVE METHODS OF EDUCATION IN THE INNOVATIVE PILOT HIGH SCHOOL AT POITIERS IN FRANCE

Summary

LP2I - *Lycée Pilote Innovant International* (transl. the Innovative Pilot International High School) is a French secondary school in Jaunay-Clan, a small town near Poitiers in France. This high school, just like any other school in France, employs universal methods in three thematic areas: the humanities, science and economic & social sciences. It is additionally oriented towards new technologies. LP2I stresses the importance of students' autonomy and aims at developing students' interests in various fields. How are these goals achieved? ACF – *Activités Complémentaires de Formation* (transl. supplementary classes, trainers) are designed to develop creativity and responsibility through the creation of an interdisciplinary project related to the interests of the student. In turn, under the BAS (*Besoins, Approfondissement, Soutien*) students can attend afternoon classes, compensatory activities or classes which allow them to deepen their knowledge of the given subject. In this paper, I discuss how these projects are launched, as well how they benefit the students.

Key words: education, secondary school, France, autonomy, project, activities